

เสียงธรรมหลวงตา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรม เสียงธรรมจากหลวงตานะ หลวงตาท่านวางรากฐานไว้ดีมาก เพราะท่านเกิดมาด้วยบุญด้วยกุศล ท่านสร้างบุญกุศลมา ท่านทำประโยชน์กับสังคมเยอะมาก แต่พวกเราจะทำต่อไปได้อย่างไร “เสียงธรรมของหลวงตาชัดเจน แหลมคม ตรงประเด็น” แต่พวกเราจะมีความสามารถเข้าถึงความรู้ที่เป็นจริงอันนั้นได้ไหม

ฉะนั้นเราจะต้องพยายามประพฤติปฏิบัติของเราเพื่อเข้าสู่ความจริงอันนั้น ถ้าเข้าสู่ความจริงอันนั้นได้มันถึงจะเข้าใจตามความเป็นจริง ถ้ายังเข้าถึงความจริงไม่ได้ วางสิ่งนี้ไว้ก่อนแล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติ อย่าเพิ่งตีความ อย่าเพิ่งสันนิษฐาน คำว่า “สันนิษฐาน” คือเดา อย่าเดา อย่าทำให้คุณธรรมนี้อ่อนด้อย กว่าจะได้สิ่งนี้มาไม่ใช่ของง่ายดาย

ชีวิตคนๆ หนึ่งได้สร้างบุญกุศลมามหาศาล เวลาประพฤติปฏิบัติถึงจะได้ผลตามความเป็นจริง เราก็ประพฤติปฏิบัติกันอยู่ แต่ทำไมเราเข้าสู่ความจริงได้ยากเย็นแสนเข็ญนัก ความยากเย็นแสนเข็ญนี้เพราะเราได้ทำบุญวาสนามามากน้อยเพียงใด ถ้าคนที่ทำบุญวาสนามามาก ความรู้สึก ความนึกคิด เขาวิญญูมันจะแหลมคม แต่คนที่สร้างบุญกุศลมาปานกลางก็ต้องพยายามกระเสือกกระสนเพื่อเข้าไปสู่ความจริงอันนั้น แล้วถ้าเราสร้างบุญกุศลมาด้วยการกระทำของเรา เวลาเราขาดสติหรือเวลาเราทำของเราขึ้นมาด้วยบุญญาธิการของเราได้ขนาดนี้ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้วมันไม่ได้ผล ก็ต้องพยายามสู้! ฝืนทนเอาเพื่อให้ภพชาติสั้นเข้า เพื่อให้มีหลักมีเกณฑ์ของเรา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดที่สวนลุมพินีวัน เห็นไหม

“เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย”

ขณะที่ว่าเกิดมาเดินได้ ๗ ก้าวแล้วเปล่งวาจา ครั้งแรกที่เปล่งวาจา “เราจะเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” ขนาดที่ว่าเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย เห็นใหม่ ก็ยังจะต้องดำรงชีวิตมาแม้อะไรก็เสียไป อยู่กับแม่นมดูแลเลี้ยงมา เวลาเติบโตขึ้นมาก็ต้องมีวิชาการ มีการศึกษา ศึกษา มาเพื่อสิ่งใด ศึกษาไปเพื่อจะเป็นกษัตริย์ คนที่จะเป็นกษัตริย์จะต้องมีความรับผิดชอบสูงส่งขนาดไหน แต่ด้วยบุญญาธิการที่ได้สร้างบุญกุศลมา ขนาดพราหมณ์พยากรณ์อยู่แล้วว่าถ้าเป็นกษัตริย์จะได้เป็นจักรพรรดิ คือแวนแคว้นในอินเดียสมัยนั้น เขาเป็นแวนแคว้นเล็กๆ แต่ละแคว้น ท่านจะได้รวบรวมมาเป็นประเทศถ้าเป็นจักรพรรดิ แต่ถ้าได้ออกบวชก็จะเป็นศาสดา

ด้วยความผูกพัน ด้วยความเป็นเรื่องทางโลกไซ้ใหม่ ในเมื่อพระเจ้าสุทโธทนะก็ต้องการให้เป็นปีกแผ่น ให้เป็นแวนแคว้นที่มั่นคงขึ้นมา ก็พยายามให้มีการศึกษามา นี่คือด้วยชีวิตทางโลก แต่เวลาด้วยบุญญาธิการ เห็นใหม่ ออกบวชสถานเดียวเพื่อจะตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อจะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ เวลาออกบวชแล้วก็เข้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ๖ ปี

คำว่า “๖ ปี” ในลัทธิต่างๆ ขนาดว่าคนที่มิเชวปัญญา เห็นใหม่ ที่ไหนมีศาสดา ที่ไหนมีหัวหน้า ที่ไหนมีผู้สอนในเรื่องการพ้นทุกข์ เพราะอาจารย์ต่างๆ ก็บอกว่าตัวเองมีความรู้ อาจารย์ต่างๆ ก็บอกว่า “เราเป็นพระอรหันต์” ทั้งนั้น ความเป็นพระอรหันต์ของเขา ก็มีภูมิปัญญาของเขา เวลาไปเรียนกับอาหารดาบส อาหารดาบสสอนถึงสมบัติ ๘ ก็ทำได้หมด

พอทำได้ เห็นใหม่ ศาสดาก็บอกแล้วว่า “เราก็มีความรู้เท่านี้ มีความรู้เท่าเราเสมอเรา สั่งสอนได้ เป็นอาจารย์ได้” แต่เจ้าชายสิทธัตถะไม่เห็นด้วย ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมีคนยกย่องสรรเสริญขนาดไหนท่านก็ไม่เห็นด้วย เพราะมันไม่เป็นความจริง

นี่ก็เหมือนกัน ในปัจจุบันนี้ถ้าเราปฏิบัติ คนที่ไม่เป็นความจริงมันจะต้องรู้ตัวเองว่าไม่เป็นความจริงหรือ เพราะเรามีกิเลส เรามีความลัษณะสงสัย เราไม่รู้จริงไม่ได้ เพราะมันยังมีอะไรในหัวใจ ถ้าเรารักชีวิตเรา เราจะต้องเกิดต้องตายไปนะ ในเมื่อยังไม่ได้ชำระ

กิเลส ยังไม่ได้ทำให้มันสะอาดบริสุทธิ์ มันก็เป็นอย่างนั้นไปไม่ได้หรอก เห็นไหม เจ้าชายสิทธัตถะทิ้งเลย ทิ้งมาแล้วออกแสวงหาเอง

พอออกค้นคว้าเองแสวงหาเอง คึ้นนั้นตัดสินใจแล้วว่า “ทำทุกขกิริยามาพอสมควรแล้ว ทีนี้เราจะมาค้นคว้าของเราเอง” พอคีนางสุชาดาจะถวายอาหารแก่เทวดา เพราะได้บนอธิษฐานไว้ ก็จะไปถวายอาหาร กะว่าจะไปเช่นสรวงเทวดา ทีนี้พอไปเห็นเจ้าชายสิทธัตถะก็นึกว่าเป็นเทวดา ก็เลยถวายอาหาร พอเจ้าชายสิทธัตถะฉันทอาหารของนางสุชาดาแล้วลอยภาคทองคำทิ้งไป แล้วเสียงทนายอธิษฐานว่า

“ถ้าเราจะได้ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ขอให้ภาคนี้อลอยทวนกระแสน้ำไป แต่ถ้าเราไม่ได้ตรัสรู้ธรรมขอให้ภาคนี้อลอยตามน้ำไป”

ภาคนั้นก็ลอยทวนกระแสน้ำไปนะ พอลอยทวนกระแสน้ำไปในแม่น้ำเนรัญชรา ภาคนั้นก็ตกไปซ้อนกับภาคขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ก่อน คือองค์ที่ ๓ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์นี้เป็นองค์ที่ ๔ แล้วพระศรีอาริยมุตไตรยก็จะเป็้องค์ที่ ๕ นี้ภาคซ้อนไป เห็นไหม แต่ผู้ที่ไม่เข้าใจก็บอกว่า “ลอยภาคไปได้อธิษฐานไปเพราะได้เป็นพระอนาคามี”

จะเป็นพระอนาคามีมาจากไหน ในเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ ในเมื่อยังไม่ตรัสรู้ธรรมมันก็ไม่ไปเรียนมากับทุกอาจารย์ทุกศาสดาหมดแล้วแต่มันไม่มี ปฏิบัติเองก็ปฏิบัติไม่ได้

เราจะบอกว่า ๖ ปีที่ประพฤติปฏิบัติมานี้มันทุกข์ยากขนาดไหน ความทุกข์ยากที่ปฏิบัติมา เรายังมีกิเลสใช้ใหม่ เรามีแรงปรารถนาใช้ใหม่ เราอยากจะพ้นจากทุกข์ใช้ใหม่ แล้วพอไปปฏิบัติกับเจ้าลัทธิต่างๆ เจ้าลัทธิต่างๆ ก็สอนไปตามแต่ความเห็นของตัวเอง เพราะความเห็นของตัวเองเห็นได้แค่นั้น อานาจนวสนาของแต่ละคนมันไม่เท่ากันมันก็สอนได้แค่นั้น เจ้าชายสิทธัตถะก็ศึกษาหมด เล่าเรียนหมด จนศาสดาไหนๆ ก็บอกว่าหมดพุงแล้ว ถึงจะหมดพุงแต่กิเลสมันก็ยังไม่ได้แก้ไขสักตัวหนึ่ง หมดพุงก็หนี หมดพุงก็หาเอง หมดพุงก็สู้นต่อไป

เราจะบอกว่าเวลาคนที่ผิดพลาด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๖ ปีนี้ก็ผิดพลาดมาขนาดไหน แต่เวลาลอยถาดทองคำไปแล้วเสียงหายเลย “ถ้าคืนนี้นั่งแล้วไม่ได้ ตรีสรู จะยอมตาย”

นี่เห็นไหมเวลาจริงมันก็เป็นความเป็นจริงขนาดนั้น เวลาปฐมยาม มัชฌิมยาม ปัจฉิมยาม เวลาจิตมันเป็นไป “อานาปานสติ” เวลากำหนดขึ้นมาจิตมันละเอียดเข้ามา ขนาดไหนมันละเอียดเข้ามา โดยข้อเท็จจริงผู้ที่ประพฤติปฏิบัติถ้ามีครูบาอาจารย์ ถ้าจิตเราเป็นอย่างไรเขาจะรู้ได้ เวลาจิตสงบ “บุพเพนิวาสานุสติญาณ” มันรู้อดีตชาติเพราะข้อมูลมันมี มันกำปั้นทุบดิน ก็จิตมันสร้างมาอย่างนี้ จิตของเราเกิดตาย..เกิดตาย.. มาในวัฏฏะ เห็นไหม พระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย นี่มันมีของมัน ถ้าไม่ได้ชำระกิเลสแล้วเข้าไปสู่สภาวะจิต เข้าไปสู่พื้นฐาน เข้าไปสู่ข้อมูล “บุพเพนิวาสานุสติญาณ” มันก็มีข้อมูลของมันอยู่แล้ว มันหนีไปไหนไม่ได้ ข้อมูลที่มันแสดงตัวออกมานี่ละอดีตชาติ สิ่งที่เหมาะสมมาเพื่อจะตรีสรูเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ด้วยมีสติด้วยมีปัญหา ก็ไม่ตามไป เพราะสิ่งนี้ไม่ใช่

พอเจ้าชายสิทธัตถะย้อนจิตกลับมา ย้อนกลับมาด้วยสติ การย้อนกลับก็คือตั้งสติแล้วกำหนดมันชัดๆ มันก็จะย้อนกลับมาสู่ความสงบของใจ ความสงบของใจนี่พอปล่อยออกมา พอปล่อยคือว่าอยากรู้อยากใช้ปัญญา เพราะว่ายังไม่มีมรรค ยังไม่มีใครตรีสรูธรรม ธรรมะยังไม่มี ที่บอกว่า “ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม” ดั้งเดิมคือข้อเท็จจริง คือสังขารมอันนั้น แต่หัวใจของคนมันยังไม่เป็น แล้วมันจะเป็นธรรมขึ้นมาได้อย่างไร เห็นไหมเวลาใจมันไม่เป็นธรรมขึ้นมา ใจมันมีกิเลสครอบงำอยู่ แต่สังขารมี ข้อเท็จจริงมี แต่ตัวเองยังทำไม่ได้

พอปล่อยจิตออกมาจิตก็ออกทำงาน พอออกทำงานก็ไปจุตูปปาตญาณถ้ายังไม่ถึง ถ้าเข้าไปสู่ข้อมูลเดิมมันก็ไปเห็นข้อมูล ข้อมูลคือสิ่งที่ได้เหมาะสมมา อดีตชาติที่ได้ทำมา เวลาออกไปก็คืออนาคต คือว่าถ้ามันยังไม่สำเร็จแล้วมันตายไปก็ต้องไปเกิดในชาตินั้นๆ เห็นการเกิดในชาติต่อไปว่าจะเกิดอย่างไร

นี่ไงถ้ามีสติปัญญาที่ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาคือมีสติแล้วกำหนดลมชัดเจนมันย้อนกลับมาสู่ฐานของจิต พอเข้ามาสู่ฐานของจิต นี่ใจจิตนี้ที่ได้สร้างสมบุญญาธิการมา จิตนี้ได้ทำบุญกุศลมา จิตนี้มันมีอำนาจวาสนามา

เพราะที่บอกว่า “ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม” แต่ไม่มีจิตดวงไหน ไม่มีจิตดวงใดเลยที่จะรู้ตามความเป็นจริง แล้วจิตดวงไหนจะเอาเรื่องสภาวะจิต เรื่องการเคลื่อนไปของจิต มาสอนกัน ในเมื่อไม่มีความรู้ไม่มีความเห็นแล้วจะเอาอะไรมาสอน เพราะเขาไม่รู้เขาไม่เห็น แล้วสอนไปนี่มันเป็นไปได้.. เป็นไปไม่ได้..

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่จะตรัสรู้ธรรม พอย้อนกลับเข้ามา.. ย้อนกลับเข้ามา..เพราะจิตมันเป็นกระบวนการของมันเกิดขึ้น มรรคญาณมันเกิดขึ้น พอมรรคญาณเกิดขึ้นมันก็เข้ามาทำลาย “อัสวักขยญาณ” เข้ามาทำลายกิเลส ทำลายอวิชชา แล้วตรัสรู้ธรรมขึ้น พอตรัสรู้ธรรมขึ้นมาขึ้นธรรมถึงได้เกิด พอธรรมเกิดขึ้นมาถึงไปเทศน์ปัญญาวัคคีย์ เห็นไหม เวลาเสวยวิมุตติสุข สุขมาก! สุขมาก! นี่คือหลักความเป็นจริง หลักในพระพุทธศาสนาของเรา มันเกิดที่ไหนละ มันเกิดในหัวใจของสัตว์โลก มันเกิดบนหัวใจของเรา

พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาขึ้นไปเทศน์ปัญญาวัคคีย์ ด้วยความเห็นของโลกกับความเห็นของธรรม มันจะขัดแย้งกันอยู่แล้ว ปัญญาวัคคีย์ก็ไม่รับ “ทำทุกรกิริยามาขนาดไหน ทำจริงจึงมาขนาดไหนก็ยังไม่ได้ผล แต่กลับไปฉันทอาหารของนางสุชาดา อย่างนี้มันมักมาก” นี่ไงความเห็นของโลกกับธรรมมันแตกต่างกัน ถ้าความเห็นของธรรมนะ มัชฌิมาปฏิปทาจะลงระหว่างอตตกิลมถานุโยคกับกามสุขัลลิกานุโยค ทำคนให้ลำบากเปล่าเกินไปมันก็ไม่มิมรรคญาณ ไม่มีศีล สมาธิ ปัญญาเกิดขึ้นมา ถ้าทำคนให้ลำบากเปล่านั้นลำบากเปล่าไป ส่วนกามสุขัลลิกานุโยค อยู่กันสุขสบาย สะสมกัน มั่วสุขกัน มันก็เป็นไปไม่ได้ แต่ความพอดีมัชฌิมาปฏิปทานั้นทำอย่างไร พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทำกระบวนการนั้นเสร็จขึ้นมาแล้ว ท่านถึงได้บอกว่า

“เธอจงเงี่ยหูลงฟัง เธอเคยได้ยินไหม...”

นี่คือสุภาพบุรุษ มีสัจจะ! ไม่รู้ก็บอกว่าไม่รู้!

“...บัดนี้รู้แล้วจงเงี่ยหูลงฟัง!”

ตอนไม่รู้ก็ไม่เคยพูดเลย อุบัติญาณกันมา ๖ ปีก็ไม่เคยบอกว่ารู้อะไรเลย เพียงแต่ว่าพยายามของตัว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยายามอยู่แต่ไม่ได้บอกใครว่าเรารู้สิ่งใด เพราะไม่มีความรู้ก็บอกว่าไม่มีความรู้ กำลังค้นหาอยู่ มันอันธู เวลาสงบก็สงบขึ้นมา ทำตามสมาบัติก็ได้แต่ตามสมาบัติเท่านั้น มันเป็นฉาน โลภีย มันก็รู้อยู่ เวลามันออกมาปกติมันก็มีกิเลสอยู่ มันก็ไม่ได้บอกไม่ได้สอน แต่ขณะที่เกิดสังขรณ์ขึ้นมาแล้วก็จะบอกจะสอน

“เธอจงเงี่ยหูลงฟัง!”

แล้วเทศน์ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เห็นใหม่ พระอัญญาโกณฑัญญะก็เห็นตาม รู้ตามได้ เพราะกระบวนการมันมี มันเป็นไปได้

“อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดีใจมาก เพราะปรารถนามารื้อสัตว์ชนสัตว์แล้ว สัตว์ก็รู้ได้ สัตว์ก็เห็นได้ เห็นใหม่ นี่พูดถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านมีหลักมีเกณฑ์

หลวงตาของเราเกิดที่บ้านดาด ขณะเกิดขึ้นมาแล้วด้วยบุญญาธิการ เป็นคนที่มีสังขะ เป็นคนที่ทำอะไรจริงทำจัง สิ่งที่ทำจริงทำจังเพราะมีหลักมีเกณฑ์ในหัวใจ แต่ด้วยการหมุนไปในวัฏฏะ เห็นใหม่ ไม่เคยคิดอยากจะทำเลย

เวลาเจ้าชายสิทธัตถะ “เราเกิดในชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” การเกิดเป็นชาติสุดท้ายนี้ มันทำอะไร ก็ต้องค้นหาโพธิญาณ แต่ทำไมหลวงตาบอกว่า “เราจะมีครอบครัว.. เราจะมีครอบครัว..เราไม่บวช” จนพ่อแม่ก็อยากให้บวช นี่คือบุญใจ บุญที่ได้สร้างมา สิ่งที่ได้สร้างมา “ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย” ชาติสุดท้ายหมายถึงว่าต้องชำระกิเลส ลีนจากกิเลสไป แต่ขณะที่เกิดมาแล้วก็ยังมีความรู้ความเห็นทางโลก เพราะอะไร เพราะมีวิชาใช้ใหม่ คนที่เกิดมามีวิชาใหม่ ถ้าไม่มีวิชาจะเกิดมาได้อย่างไร

คนเกิดมาก็ต้องมีวิชา เพราะมือวิชามันก็ต้องคิดไปทางโลก พอลึกไปทางโลกว่า “เราจะมีครอบครัว ไม่บวช” จนพ่อแม่อยากให้บวช ด้วยการตัดสินใจก็บวช พอบวชขึ้นมาแล้วก็ศึกษาธรรมะไป ท่านก็คิดในใจว่า จะบวชชั่วคราว บวชแล้วซัก ๓ ปีก็จะสึกไป ก็จะมีครอบครัว เพราะว่ามีเป้าหมายอยู่แล้ว

แต่ด้วยบุญ เห็นไหม เวลาศึกษาไป นักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก คือว่าเวลาทำบุญกุศลแล้วได้เป็นเทวดา ก็อยากเป็นเทวดา พอศึกษาไปๆ โอ้.. พรหมเขาอายุยืนกว่าเทวดาก็อยากเป็นพรหม แต่พอศึกษาไปๆ ถ้าเป็นพรหมมันก็ต้องเวียนตายเวียนเกิด แต่ถ้าถึงนิพพานจะไม่ตายไม่เกิด ก็อยากไปนิพพาน พออยากไปนิพพานที่ตั้งสัจจะว่า

“ถ้าเราเรียนถึงมหาแล้ว จะออกประพาศปฏิบัติ”

นี่ในเวลาเรียนจบแล้วก็ออกประพาศปฏิบัติ เวลาออกประพาศปฏิบัติขณะที่มีครูมีอาจารย์ชี้ นำ ก็ชี้ นำไป ชี้ นำให้พุทโธๆ จิตก็สงบได้ถึง ๓ หน แต่เวลาที่มีการศึกษาขึ้นมาแล้ว เพราะโดยอิสระใช่ไหม เราทุกคนพอมาศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มีกิเลส พอมิเลสขึ้นมาสิ่งนี้เราต้องพุทโธๆ แต่ถ้าเรามีปัญญาเราก็ใช้ปัญญาของเราสิ

ทุกคนก็ต้องอยากจะมีเทคโนโลยีของเรา ทุกคนก็อยากมีความเห็นของเรา มีการกระทำของเราใช่ไหม ก็ทำไป นี่ไงคำว่า “กำหนดจิตเฉยๆ” มันก็กำหนดเฉยๆ เห็นไหมมาจำพรรษาที่จักราช กำหนดจิตไป..กำหนดจิตไป..จิตมันก็เป็นสมาธิได้ นี่ไงจิตก็เป็นสมาธิได้ แต่มันมีอำนาจวาสนามาขนาดไหน มันตรงจิตนิสัยขนาดไหน แล้วถ้ามันมีอำนาจวาสนา ถ้ากำหนดจิตแล้วมันเป็นสมาธิแล้ว สมาธิจะออกทำงานอย่างไร นี่! ความจริงหรือไม่จริงมันอยู่ตรงนี้

ขณะที่จริงหรือไม่จริง คุณ ตอนกำหนดจิตนี่คือพรรษาที่ ๕ พอกลับมาบ้านมาทำกมลหลังหนึ่ง จิตเสื่อมหมดเลย! เพราะคนมีสมาธิถึงเสื่อม ถ้าคนไม่มีสมาธิจะเสื่อมได้อย่างไร ถ้าจิตแล้วทำสมาธิไม่เป็น สมาธิจะเป็นอย่างไร ของที่ไม่มีแล้วมันจะเสื่อมได้ไหม ของจะเสื่อมได้มันต้องมีใช่ไหมถึงเสื่อม ถ้าของที่ไม่มีแล้วจะเอาอะไรมาเสื่อม ในเมื่อไม่รู้จักจิตที่เป็นสมาธิกับจิตเสื่อม แล้วมันจะมีสมาธิได้อย่างไร

แต่หลวงตาเรานี้มีสมาธิ มีสมาธิกำหนด เห็นไหม พอไปทำกลดหลังหนึ่งจิตมันมี
อาการมันรับรู้แล้ว คุณติเวลาเรารักษาจิตของเรา จิตของเรามันจะละเอียดอย่างไร เวลามัน
พุ่งชาน เวลามันทุกข์ยากมันทุกข์ยากอย่างไร เวลามันสงบมันสงบมันอย่างไร
แล้วสงบมันเข้าได้หรือเข้าไม่ได้ ทุกคนที่ชำนาญจะรู้ได้

นี่พอกำหนดจิต เห็นไหม พอทำกลดหลังหนึ่งแล้วจิตเริ่มมีปัญหา พอมีปัญหา
ก็กลดเลย รีบทำเลยรีบจะไปหาหลวงปู่มัน ก็ตรงค้ไปเที่ยวไป จนไปถึงหลวงปู่มันนี่จิต
เสื่อมหมดแล้ว.. จิตเสื่อมหมดแล้ว.. จิตเสื่อมหมดแล้วเพราะอะไร เพราะว่าทำด้วย
ความรู้ความเห็น เพราะเราประพฤติปฏิบัติมาใช้ใหม่ เรามีการศึกษาใช้ใหม่ เริ่มต้นเรามี
อำนาจวาสนา คนมีอำนาจวาสนาแต่ถ้าไม่เจอหมู่คณะไม่เจอครูบาอาจารย์ที่ดี อำนาจ
วาสนามันก็ทำให้เราบิดเบือนไปได้ แล้วอำนาจวาสนาก็ทำให้เราถึงที่สุดแห่งทุกข์ มันก็
ต่อเนื่องกันไป

พอไปหาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันก็บอกว่า “การศึกษานั้นเราศึกษามากแล้ว
ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เกิดไว้บนศีรษะ เกิดไว้บนหัวนะ”

พุทธพจน์นี้เราเกิดไว้บนหัว แต่เวลาใครพูดถึงพุทธพจน์เราไม่ฟัง ไม่ใช่ไม่ฟัง
พุทธพจน์แต่ไม่ฟังคนที่อ้างพุทธพจน์ พุทธพจน์ในหนังสือในตำรานี้มันจะพูดกับเราได้
ใหม่ ไม่ได้หรอก มันจะต้องมีคนสื่อออกมา ไอ้คนสื่อมันล่ะมันอ้าง

ฉะนั้นในการศึกษาพุทธพจน์มานี้ให้เกิดบนหัวไว้ ก็เลสเตมันอ้างพุทธพจน์ มัน
อวดรู้อวดเห็น หลวงปู่มันท่านถึงบอกว่า “สิ่งนี้ให้เราไต่ลื่นซัก แล้วลั่นกัญญาไว้อย่าให้มัน
ออกมา แล้วปฏิบัติไป” นี่ล่ะครูบาอาจารย์ที่ดี! เห็นไหม เพราะถ้าเราปฏิบัติไปพร้อมกับ
พุทธพจน์ พร้อมกับความรู้ความเห็นของเรา มันจะตะมันจะถิบกัน มันจะขัดแย้งกัน
มันจะเหลือมกัน มันไม่ลงสู่ความเป็นจริง ถ้ามันจะลงสู่ความเป็นจริงมันก็มีความสงสัย
มาก ฉะนั้นให้วางไว้

“ปริยัติ” ศึกษาเพื่อเป็นแผนที่เครื่องดำเนิน “ปฏิบัติ” ให้ปฏิบัติให้เป็นความ
จริงขึ้นมา

ท่านถึงคิดว่า “เราจะจริงหรือเปล่า?” ถามตัวเองเลย “ตอนนี้ไอ้ที่เราเคยสงสัยอยู่ ครูบาอาจารย์ท่านก็เคลียร์ให้หมดแล้ว เราจะมีความจริงหรือเปล่า?” ถ้ามีความจริงแล้วก็เอาชีวิตเข้าสู่เลย ตายเท่านั้นแลกลับมา! ตายเท่านั้นแลกลับมา! ฉะนั้นตอนเริ่มต้นปฏิบัติก็ยังคงกำหนดจิตจิตอยู่ แล้วมันก็ไปไหนไม่รอด

หลวงปู่มั่นท่านไปเผาศพหลวงปู่เสาร์ ทิ้งไว้ให้อยู่คนเดียว ด้วยปัญญาด้วยความค้นหา ทุกคนถ้ามีใครบอกมันจะค้าน แต่ถ้าจิตเรามันมีเหตุมีผลแล้วมันยอมด้วยเหตุด้วยผลมันก็จะมีการกระทำ เพราะเรารู้จิตมาตลอดแต่มันขึ้นมาไม่ได้เลย จิตขึ้นมาขนาดไหนพอจิตมันเป็นสมาธิได้ ๒ - ๓ วัน ท่านบอกเลย “เหมือนกับกลิ้งครกขึ้นภูเขา มันกลิ้งทับมาแบนแต่ดแต่เลย อย่างไรก็ตามก็อยู่ไม่ได้ เพราะมันไม่มีหลัก เพราะเราขาดคำบริกรรม” ท่านถึงได้มาบริกรรมพุทโธๆ

พุทโธๆ นี้ ๓ วันแรกอกแทบแตก อกแทบแตกเพราะอะไร เพราะเคยส่งจิตเร่ร้อน จิตนี้เคยปล่อยให้มันอยู่ด้วยความเคยตัวของมันเหมือนกับเด็กใจแตก เหมือนกับพวกเสพยาเสพติดแล้วหักไม่ให้มันเสพ มันจะทุกข์ขนาดไหน คนที่ติดยาเสพติด ติดอมแงมแล้วบอกว่าวันนี้ห้ามเสพ วันนี้ยาเสพติดกับเราเลิกกัน พอเลิกกันแล้วเรามาพุทโธๆ

นี่มันก็เหมือนกัน จิตนี้เราเคยปล่อยให้มันเร่ร้อน ปล่อยให้มันสุขสบายของมันแล้วพอจะเอาสติปัญญาไปบังคับมัน มันก็อึดอัด ๓ วันแรกอกแทบแตก แต่เพราะมีอำนาจวาสนาบารมี มีเพราะได้สร้างสมบุญญาริการมา เห็นใหม่ ก็บังคับตัวเอง ถ้ามันจะอกแทบแตกก็ให้มันแตกไป แต่พุทโธๆ จนมันสงบได้ พุทโธๆ จนมันพุทโธไม่ได้

คำว่า “พุทโธไม่ได้” ก็คือมันเป็นสมาธิโดยตัวมันเอง เพราะพุทโธนี้เป็นชื่อ พอเราเข้าถึงตัวจิตจิตมันก็เป็นสมาธิ พอเป็นสมาธิมันพุทโธไม่ได้ พุทโธไม่ได้ก็ไม่ต้องพุทโธ

ถ้าเราพุทโธไม่ได้เราก็ตกใจอีก เราก็ตื่นอีก แต่ท่านบอกว่า “ถ้าพุทโธไม่ได้ก็ไม่ต้องพุทโธ” มันสงบด้วยความเป็นจริง พอมันคลายตัวออกมา ก็เอาพุทโธใส่เข้าไปเลย เพื่อให้ความสงบนี้มันคง

คนเรามันเคยทุกข์เคยยากมา เห็นใหม่ คนทุกข์คนยาก คนล้มลุกคลุกคลานมา พอมาสร้างเนื้อสร้างตัวได้มันจะเห็นคุณค่ามาก พอเห็นคุณค่ามากก็รักษาสິงนี้ไว้ แล้วนั่งกำหนดพิจารณาไปจนจิตมันลง เวลาจิตมันลงจนมีความสุข ทีนี้พอนั่งไปคนที่มิกิเลสใช้ใหม่ คนเคยทำสมาธิได้จะรู้ สมาธิเดี๋ยวก้เจริญแล้วก้เสื่อม เสื่อมแล้วก้เจริญ พอนั่งสมาธิไปมันก็มีอาการอีกแล้ว พอมมีอาการอีกแล้ว

“มันเป็นอย่างไร ทำไมมันเกิดเวทนา มันเกิดมีความทุกข์ความยาก มันเป็นเพราะเหตุใด?”

“ถ้าอย่างนี้ต้องนั่งตลอดรุ่ง...!”

สู้กับมัน พอนั่งตลอดรุ่งเวทนามันจะเกิดมหาศาล เพราะเวลาเรานั่งไปท่านบอก ว่า “เริ่มต้นนี้หลานเวทนา ลูกเวทนา พ่อเวทนา ปู่เวทนา” ก็เรานั่งสมาธิ ๔ ชั่วโมง ๕ ชั่วโมง ๖ ชั่วโมง ไม่มีใครที่ นั่งสมาธิแล้วสมาธิจะคงที่ นั่งสมาธิแล้วสมาธิลง ๑๒ ชั่วโมง แล้วมันจะคลายตัวออกมา ไม่มีหรอก

สมาธินี้พอรานั่งไปแล้ว มันจะได้ชั่วโมงหนึ่งบ้าง ๒ ชั่วโมงบ้าง ๓ ชั่วโมงบ้างก็แล้วแต่ แต่มันจะต้องคลายตัวออกมา พอคลายตัวออกมาก็ต้องกำหนดพุทโธหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เพื่อให้จิตกลับเข้าไปสู่ความสงบอีก พอครั้งที่ ๑ มันทำได้ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ กิเลสเรามีใช้ใหม่ กิเลสมันจะคอยต่อต้าน กิเลสมันจะคอยทำลาย พอทำลายขึ้นมามันก็มีอาการเจ็บอาการปวดต่างๆ “อย่างนี้เราต้องนั่งตลอดรุ่ง! ต้องเผชิญหน้ากัน” การเผชิญหน้ากันคือใช้ปัญญาแยกแยะ

การแยกแยะนะ “เวทนาเป็นเราหรือเปล่า? อะไรเป็นเวทนา? สิ่งใดเป็นเวทนา? กระจกเป็นเวทนา? เนื้อเป็นเวทนา? เอ็นเป็นเวทนา? สิ่งใดเป็นเวทนา? มันไม่เห็นมีเวทนา ไม่มีเวทนาเพราะอะไร ไม่มีเวทนาเพราะจิตไม่ไปยึดมัน แต่พอจิตมัน โง่มันก็ยึด พอมันพิจารณาบ่อยครั้งเข้ามันก็ปล่อย.. ปล่อย..

คำว่า “ปล่อย” คือ ตทั้งหมดาน แต่ถึงที่สุดเวลาจิตมันขาด! ขึ้นมานี้ปัญญามันเกิด เห็นใหม่ “มันจะเอาเวทนาหน้าไหนมาหลอกเรอีกวะ เวทนาขนาดไหนเราก็พิจารณา

หมดแล้ว” พอมันปล่อยวางหมดแล้ว เวทนาก็จริงตามเวทนา จิตก็จริงตามจิต ทุกข์ก็จริงตามทุกข์ แล้วจิตรวมลง เห็นใหม่ พอรวมลงนี้มันมีความสุขมาก

การที่เวลาจิตมันสมุจเฉทปหาน การสมุจเฉทปหานมันแตกต่างกับการต้งคปหาน เราเคยพิจารณาเวทนาแล้วมันปล่อย มันปล่อยแล้วขณะนั้นมันสงบขนาดไหนแต่ มันก็ยังมีพลังเสงสัย มันยังมีความเกี่ยวเนื่องเพราะสังโยชน์มันยังเกี่ยวเนื่องกันอยู่ แต่พิจารณาซ้ำซาก.. ซ้ำซาก.. ซ้ำซาก.. เพราะทำบ่อยครั้งเข้าด้วยความชำนาญ เวลามันขาด! ชั้นนี้เป็นชั้น จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ เวทนาไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่เวทนา จิตไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่จิต มันพิจารณามาพอมันขาด เห็นใหม่ ท่านมีความภูมิใจมาก เพราะอะไร เพราะท่านอยากพ้นทุกข์ พอมีความภูมิใจมากท่านก็ขึ้นไปรายงานหลวงปู่มัน

“เอ้อ.. จิตมันไม่เกิดไม่ตาย ๕ อรรถภาพเว้ย”

นี่ละมันได้หลัก คนภาวนาเป็นมันจะรู้กันหมด เสียงธรรมของหลวงตามันชัดเจน แหลมคม เพราะท่านทำของท่าน เหมือนมีดเลย มีดมันได้ลับ ถ้ามีดทั่วไปที่เขาเอาไปเก็บไว้ในดินจนสนิมขึ้นเขรอะ จนมันคูมันพังแล้วมันแตกต่างกัน แต่นี่มันแหลมคมเพราะปัญญาของท่าน แหลมคมเพราะประสบการณ์ของท่าน เวลาท่านพูดสิ่งใดถึงพูดได้ชัดเจน

เห็นใหม่ หลวงปู่มันบอกว่า “เอ้อ.. จิตนี้มันไม่เกิดไม่ตาย ๕ อรรถภาพรอกเว้ย” ได้หลักแล้ว”

นี่ตรงนี่คือที่ท่านได้โสคาบัน พอได้โสคาบันท่านก็บอกว่าเหมือนกับหลวงปู่มันให้กำลังใจ “มันก็บอกว่าไอ้โฮ.. เหมือนหมาจะกัด จะเห่า จะฉีก” เห็นใหม่ พอลงมาก็จะเอาอีก.. เอาอีก..

คำว่า “เอาอีก” นี่มันก็พิจารณาไปบ่อยครั้ง พิจารณาซ้ำ เวทนามันไม่มีแล้ว เวทนาไม่ใช่เรา เราไม่ใช่เวทนาแล้ว แต่เวลาพิจารณาจิตมันสงบเข้าไป มันมีชั้นที่อยู่ใช่ใหม่ มันจับธาตุชั้นแล้วพิจารณาซ้ำซาก นั่งตลอดรุ่งพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า.. ซ้ำแล้วซ้ำเล่า.. เพราะมันมีอุปาทานของมัน แล้วอุปาทานมันติดอย่างไร

จิตใจที่มันมีกิเลสเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไปมันมีหลักมีเกณฑ์อย่างไร แล้วมันจะพิจารณาอย่างไรให้มันปล่อยวางเข้ามา แล้วให้มันขาดเข้ามา กามราคะ ปฏิฆะ อ่อนลงนี้ อ่อนลงอย่างไร พอมันพิจารณา มันจับได้ เห็นไหม พิจารณาซ้ำพิจารณาซาก พิจารณาธาตุชั้นจันมันกลับคืนสู่สถานะเดิมของเขา ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ

ผู้พิจารณากายโดยขั้นแรก สักกายทิฏฐิ พอพิจารณากาย กายมันจะเปื่อยมันจะเน่าของมันไป มันจะพุดองของมันไปถ้าใครพิจารณาโดยเจโตวิมุตติ แต่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ พิจารณากาย ก็พิจารณากายด้วยสติปัญญา มันก็เป็นขั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขั้น ๕ ที่นี้พอพิจารณาขั้นต่อไป ถ้าพิจารณากายมันจะกลับคืนสู่ธาตุ ๔ แต่ถ้าพิจารณาขั้น มันคืออุปาทานของมัน

นี่พูดถึง กาย เวทนา จิต ธรรม จิตแต่ละดวง ผู้ปฏิบัติแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน ความไม่เหมือนกันเพราะอะไร เพราะบุญอำนาจวาสนาที่สร้างมามันแตกต่างกัน กิเลส ความหยาบความละเอียด มันก็แตกต่างกัน การพิจารณาซ้ำๆ ของท่าน ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ แล้วมันก็ปล่อย การปล่อยนั่นคือตัดทังคปทาน พอปล่อยบ่อยครั้งเข้าๆ มันขาด! กามราคะ ปฏิฆะ อ่อนลง มันอ่อนลงอย่างไร โลกนี้ราบหมด มันปล่อยวางหมด

พอปล่อยวางหมด เห็นไหม ท่านกำลังต่อสู้ ท่านกำลังพิจารณาของท่าน พอต่อสู้เข้ามาที่ไปรายงานหลวงปู่มัน หลวงปู่มันก็บอกว่า “เออ.. ถูกแล้ว!”

คำว่า “ถูกแล้ว” ท่านก็มีความภูมิใจต่างๆ

พอภาวนาไป เวลาสิ่งที่ว่าโลกนี้ราบเป็นหน้ากลองแล้วมันจะพิจารณาต่อไป เสียงธรรมของหลวงตาแหลมคมและชัดเจน ชัดเจนว่าเวลาปฏิบัติมันมีการขุดคุ้ยหากิเลสกับการใช้ปัญญาฆ่ากิเลส ถ้าไม่ขุดคุ้ยไม่เจอกิเลส เห็นไหม ผู้ใดทำความผิดอยู่ ถ้าเราจับผู้กระทำความผิดไม่ได้ เราจะไปลงโทษใคร

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราภาวนาไป การขุดคุ้ย การเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม สติปัญญา ๔ นี้เราจะเห็นได้อย่างไร การเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันมีวิธีการของมัน แต่สิ่งที่ว่าโลกเขาทำกันนี้มันมั่วซั่ว มันไม่เป็นความจริง มันเป็นจินตมยปัญญา

มันเป็นความเห็นจากสัญชาตญาณ เพียงแต่อ้างอิงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็เลยไม่แหลม ไม่คม ไม่ชัดเจน แต่อาศัยอ้างอิงพุทธพจน์เท่านั้น!

ฉะนั้นเวลามันปล่อยแล้วพิจารณาซ้ำซาก เห็นใหม่ พิจารณาซ้ำอีก จะเอาอารมณ์อย่างนี้ จะเอาอารมณ์ที่ว่าเวลาพิจารณาไปแล้วมันขาด โลกนี้ราบหมด ท่านก็ขึ้นไปหาหลวงปู่มันไปบอกว่า

“สิ่งที่พิจารณาแล้วมันปล่อยวางหมดแล้ว ต้องการอย่างนี้อีก”

หลวงปู่มันก็บอกว่า “เวลาขาดมันก็มีหนเดียวเท่านั้นแหละ เหมือนกับเราที่ถ้าสาริกา ที่ถ้าสาริกาเราก็เป็นแบบนี้ ก็หนเดียวเหมือนกัน”

หนเดียวคือการขาด กระบวนการจบ โครงการจบคือหนเดียว แต่ขณะที่กระบวนการนั้นกว่าจะจบ เราก็ต้องทำไปจนกว่ากระบวนการนั้นจะสมบูรณ์ของมัน “มันก็มีหนเดียวเท่านั้น”

คำว่า “มีหนเดียว” เห็นใหม่ เพราะว่าคนเราก็จะคิดว่าหนเดียวก็คือ ไม่มีอีกแล้ว นี่ท่านก็เลยติดตรงนี้ถึง ๕ ปี เพราะเราเคยอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะมาแล้วหลวงปู่เจี๊ยะก็บอกบอกว่าเวลาท่านอยู่กับหลวงปู่กงมา พิจารณาแล้ว พิจารณาภายใน เวลานั้นเป็นขึ้นมาในหัวใจนี้ชัดเจนและแหลมคม แต่ไม่บอกใครทั้งสิ้น หลวงปู่เจี๊ยะท่านมีนิสัยว่าไม่พูดให้ใครฟัง ต้องพูดให้หลวงปู่มันฟังเท่านั้น จะขึ้นไปเชียงใหม่ ละล้าละลัง พ่อแม่ไม่ให้ไป เพราะเลี้ยงลูกมาก็รู้ว่าลูกมีนิสัยเป็นอย่างไร แต่หลวงปู่เจี๊ยะท่านจะไป ท่านจะไปเพราะใจของท่านมันมั่นคง ใจของท่านมันเป็นความจริง แล้วมันไม่มีใครบอกได้! มันไม่มีใครเคลียร์หัวใจอย่างนี้ได้!

ถ้าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมตามความเป็นจริงแล้วไม่ต้องมีใครเคลียร์ เห็นใหม่ แล้วหลวงปู่กงมาเป็นใคร แต่เพราะหลวงปู่กงมาท่านสนิทกับหลวงพ่อวิริยังค์ แต่หลวงปู่เจี๊ยะท่านเห็นของท่านแล้วท่านไม่ลงใจ ท่านจะขึ้นไปหาหลวงปู่มันให้ได้ พอไปหาหลวงปู่มัน ท่านบอกว่าพอไปรายงานหลวงปู่มันว่า

“ผมปฏิบัติอย่างนี้! อย่างนี้! อย่างนี้ครับ แล้วจะให้ผมทำอย่างไรต่อไป”

“เออ.. ถูกต้องแล้วแหละ! เหมือนกับเราที่ถ้าสาริกา แต่ให้พิจารณากายต่อไป”

หลวงปู่เจี๊ยะพิจารณากาย(1) พิจารณากาย(2) พิจารณากาย(3) พิจารณากายจนถึงที่สุดแห่งทุกข์(4) แต่หลวงตาขั้นแรกท่านพิจารณาเวทนา ขั้นที่ ๒ ท่านพิจารณากายจนเป็นธาตุขั้นแล้วเพราะด้วยความเห็นอย่างนี้ก็เลยติดอยู่ ๕ ปี เพราะอะไร เพราะมีปัญญามาก

กิเลสของโศคาบัน กิเลสดิบๆ เลยนะถึงเป็น โศคาบัน กิเลสของสภิกษาคามี กิเลสของอนาคามี กิเลสของอวิชา เยอะแยะ! ถ้าเป็นพระอนาคามีแล้วกิเลสของพระอนาคามีมันมีอะไรบ้าง อยากให้เขาอมรับ อยากดั่ง อยากใหญ่ นี่คือกิเลสของพระอนาคามี กิเลสของพระอนาคามี ๕ อย่างไปเปิดดูได้ในพระไตรปิฎก

ฉะนั้นพอมันว่างขนาดไหน เพราะมีกิเลสอยู่ใช่ไหมมันก็ปิดบัง ติดอยู่ตรงนี้ เพราะคิดว่าเป็นนิพพาน จนหลวงปู่มันท่านแคะออกมาเห็นใหม่

“สุขอย่างนี้สุขเศษเนื้อติดฟัน”

“แล้วมรรคเป็นอย่างไรละ มรรคเป็นอย่างไร?”

“มรรคก็ต้องออกค้นหาสิเวีย”

พอออกมาค้นหา จิตมันว่างขนาดไหนแล้วท่านถึงได้บอกว่าโลกนี้ราบเป็นหน้ากลอง ถ้ามันรู้หรือค้นหรือหานี้ก็แล้วแต่คนจะพิจารณา กาย เวทนา จิต ธรรม จิตบางดวงก็พิจารณากาย จิตบางดวงพิจารณาเวทนา จิตบางดวงพิจารณาจิต จิตบางดวงพิจารณาธรรม ถ้ามันค้นคว้าค้นหาเจอ พอค้นหาเจอก็มาเจอถามราคะ ท่านพิจารณาอสุภะเพราะท่านเห็นกาย พิจารณากายเป็นอสุภะ พิจารณาแล้วพิจารณาซ้ำพิจารณาซาก ถึงมันจะพิจารณาไปขนาดไหนมันก็มีเล่ห์กลของมัน ต่อสู้มาขนาดไหน แล้วหลวงปู่มันก็มาช่วย พอป่วยขึ้นมาท่านก็ค้นหาหลวงปู่มันตลอด

“ให้ออกพิจารณาก็พิจารณาแล้วนะ เวลาติดสมาธิ ๕ ปีก็บอกว่าสุขเศษเนื้อติดฟัน ตอนนีให้พิจารณาแล้ว ปัญญามันเดินแล้วแหละ มันหยุดไม่ได้เลย”

“นั่นแหละ! ใ้บ้าสังขาร!”

บ้ำสังขารก็คือบ้ำวิปัสสนาใจ นี่ล่ะตรงที่มันเป็น “มหาสติ-มหาปัญญา”

พอเราวิปัสสนาไปขนาดไหน ถ้าสมาธิมันอ่อนลง ก็เลสอันละเอียดมันก็สร้างภาพ มันก็ว่า “อย่างนี้สิ้นแล้วนะ อย่างนี้ปล่อยแล้วนะ” มันก็จะหลอกลวงอยู่อย่างนั้น

“นี่ล่ะไอ้บ้ำสังขาร”

“อ้าว.. ถ้าบ้ำสังขาร แต่ถ้าไม่พิจารณามันก็ไม่รู้ ติคสมาธิ ๕ ปีนี้สมาธิมันก็ไม่เห็นให้ผลอะไรเลย ตอนนี้มันเป็นวิปัสสนามันเป็นปัญญาแล้วมันก็ต้องมีประโยชน์สิ”

“นั่นแหละไอ้บ้ำสังขาร”

ท่านถึงต้องกลับมาพุทโธๆ เห็น ไหม ท่านบอกว่าเหมือนมาเริ่มปฏิบัติใหม่

นี่ชั้นอนาคามีมันอยู่นี่! มัน ไม่ได้อยู่ที่ถ้ำสาริกา มันอยู่ที่ไอ้บ้ำสังขารนี่!

พอบ้ำสังขารแล้วก็พิจารณาซ้ำ พอพิจารณาซ้ำมันก็ปล่อยมาเรื่อย.. ปล่อยมาเรื่อย.. ปล่อยจนหายไปเลย นี่ไงพอหายไปเลย หลวงตาท่านก็บอกว่า “อย่างนี้ไม่เอา” เพราะมันปล่อยแบบไม่มีเหตุไม่มีผล แล้วท่านก็มาใช้ปัญญา เห็น ไหม เวลาปัญญาพิจารณาซ้ำพิจารณาซาก พอพิจารณาแล้วกิเลสมันสวมรอย มันสร้างภาพว่า “เราพิจารณาแล้ว เราปล่อยวางแล้ว เราม่ากิเลสแล้ว มันไม่มีอะไรแล้ว ว่างหมดเลย”

เวลาใช้ปัญญาในชั้นมหาสติ-มหาปัญญา กิเลสที่มันละเอียดลึกซึ้งมันก็ยังหลอกแต่ด้วยความที่ว่าเคยผิดพลาดมาหลายชั้นหลายตอน แล้วหลวงปู่มันท่านโงกท่านสับออกมาเพื่อจะให้เป็นความจริง เวลาหลวงปู่มันป่วยหลวงตาท่านก็ขึ้นลง.. ขึ้นลง.. เพราะเวลาผู้ที่ใช้ปัญญาในชั้นของกามราคะนี่มันเป็นเหมือนน้ำป่า มันจะรุนแรงมาก ปัญญามันเหมือนกับน้ำที่กระ โจนใส่มันรุนแรง ในชั้นมหาสติ-มหาปัญญา กิเลสมันก็รุนแรง หลวงตาท่านจะขึ้นหากฐาอาจารย์อยู่ตลอดเวลา พอถึงที่สุดแล้วกิเลสมันเงียบหมดเลย หายหมดเลย

ถ้าเป็นคนที่ไม่มีความวิภาวาก็คิดอีก เห็น ไหม พอมันพิจารณาอสุภะจนไม่มีอะไรให้พิจารณา มันหายหมดเลย หลวงตาท่านก็บอกว่า “อย่างนี้ไม่เอา” แล้วท่านก็เอา “สุภะ” มาแนบไว้ที่จิต เอาสิ่งที่สวยงาม เอาสิ่งที่จิตมันชอบที่สุด เอาอย่างที่ว่าโลกนี้เขาหากัน มา

แบบไว้ที่จิต วันหนึ่งก็หายไป ๒ วันก็หายไป จนถึงวันที่ ๓ ๓ วันอีกเหมือนกันที่จิตมันเริ่มมีอาการรับรู้ “อ้าว.. ไหนว่ามันไม่มีไง!”

เห็นไหม คำว่า “ไอ้บ้าสังขารๆ” การต่อสู้กับกิเลส นี่คือขั้นอนาคามี!

พอขั้นอนาคามี พอพิจารณาชำพิจารณาซาก มาพิจารณา “สุภะ” บ้าง พิจารณาอสุภะบ้าง เวลาพิจารณา “สุภะ” ก็เอาความสวยงามเข้ามาเพื่อให้เกิดอารมณ์ เพื่อให้ดึงกิเลสออกจากใจ ให้จิตมันมีความรับรู้ พอรับรู้ออกมาก็พิจารณาเป็นธรรมดา พอธรรมดาพิจารณาเป็นอสุภะมันก็เจ็บ พอเจ็บก็พิจารณา “สุภะ”

ท่านถึงบอกว่า จากที่ว่าพิจารณา “สุภะ” และพิจารณาอสุภะ ๒ อย่างพิจารณาเทียบเคียงไป.. เทียบเคียงไป.. พอเทียบเคียงไปนี้มันหลับไม่ได้แล้ว คือเอาทั้งฝ่ายดีและฝ่ายชั่วให้จิตมัน ได้ฝึกหัด พอมัน ได้ฝึกหัดมันพิจารณาชำพิจารณาซาก เห็นไหม มันละเอียดเข้ามา.. ละเอียดเข้ามา.. จนมันกลืนเข้ามาที่จิต พอมันกลืนเข้ามาที่จิตแล้วมันก็ทำลายกันที่นี่

นี่อนาคามีอยู่ที่นี้! ไม่ใช่อยู่ที่ถ้าสาริกา ที่ถ้าสาริกานั้นมันขั้นสกิทาคามี ขั้นที่ ๒ ส่วนขั้นที่ ๓ มันอยู่ที่นี้ แล้วขั้นที่ ๓ นี้ที่บอกว่า “อนาคามีอย่างหยาบ อนาคามีอย่างละเอียด”

อนาคามีอย่างหยาบ เวลาพิจารณาจนมันปล่อยวางแล้วพิจารณาชำๆ เศษส่วนที่เหลือที่ว่าอนาคามี ๕ ขั้น ตั้งแต่สุททาวาสขึ้นไป พิจารณาชำๆ เข้าไป มันก็จะคลายตัวของมัน ไปอีก นี่ใจอนาคามีอย่างหยาบ อนาคามีอย่างละเอียดมันเป็นอย่างไร ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ของเราทั้งหลาย ชัดเจนมาก แต่พวกเรานั้นไม่รู้ แล้วไปคาดการณแล้วดีความ สันนิษฐานนี่ก็คือเอาทั้งนั้น “ธรรมะคั่นเดา” แต่ถ้าเป็นธรรมะตามความเป็นจริง เห็นไหม พิจารณาชำพิจารณาซากเข้าไปจนมันละเอียดไปๆ นี่คืออนาคามีอย่างละเอียด

อนาคามีอย่างหยาบ อนาคามีอย่างละเอียดเป็นอย่างไร นี่ใจด้วยความชำนาญของท่าน ท่านถึงมาแก้ครูบาอาจารย์เราได้ชัดเจนมาก เพราะท่านทำของท่านมา แล้วหลวงปู่มันก็เป็นผู้ที่ประคองมา สุดท้ายแล้วหลวงปู่มันท่านก็เสียไป หลวงตาท่านบอกว่าขณะที่

หลวงปู่มั่นเสียนี่จิตใจของท่านกำลังรุนแรงมาก พอหลวงปู่มั่นเสียวไปนะ เวลาศพตั้งไว้ที่วัดป่าสุทธาวาส ท่านก็ขึ้นไปบนภูพานนั่นล่ะ ไปภาวนาของท่าน ต่อสู้อของท่าน ต่อสู้ไปจนถึงที่สุด พอเผาศพเสร็จแล้ว พิจารณาซ้ำ จิตมันสว่างไสว จิตมันผ่องใส จิตมันเป็นความมหัศจรรย์นัก เป็นความว่างๆ ที่ว่าไ้อ่างๆ ว่างๆ นั่นล่ะ ทีนี้ธรรมะมาเตือนว่า “สิ่งที่ว่างๆ มันต้องมีที่เกิดจากจุดและต่อมของจิต”

พอจับว่าจุดและต่อมของจิตได้ก็ยั้งง ถ้าหลวงปู่มั่นอยู่ท่านบอกที่ท่านสำเร็จไปแล้ว แต่เพราะหลวงปู่มั่นไม่อยู่ หลวงปู่มั่นท่านนิพพานไปแล้ว ท่านถึงต้องค้นคว้าของท่านเอง

การที่ท่านค้นคว้าของท่านเอง คนเรานี้ทุกขั้นตอนการทำงานที่เราไม่เคยทำ กิเลสมันอยู่กับใจโดยธรรมชาติ ส่วนธรรมะเราต้องสร้างขึ้นมาสติ สมาธิ ปัญญาที่เราต้องพยายามของเรา มหาสติ-มหาปัญญาก็ขั้นหนึ่งที่มันเป็นอัตโนมัติ ที่มันเป็นปัญญาญาณที่มันละเอียดลึกซึ้ง ถ้าใช้ปัญญาตั้งแต่โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามีขึ้นมาจะฆ่ากิเลสอย่างนี้ได้ เพราะสิ่งที่ปัญญาดั้งแต่อนาคามีลงมามันเป็นสังขาร มันเป็นขั้นๆ แต่เวลาขึ้นไปถึงอวิชชา พอเข้าไปถึงจุดและต่อมนี้มันจะเป็นสังขารไม่ได้ ถ้าเป็นสังขารจะเข้าสู่สิ่งนั้นไม่ได้เพราะมันเป็นปัจเจกการ

อวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญูณัง สติปัญญาอย่างหยาบจะเข้าไปสู่สติปัญญาอย่างละเอียดมันจะเป็นไปไม่ได้เลย ฉะนั้นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ แล้วเราเคยใช้เครื่องมืออยู่ คือใช้เครื่องมือตั้งแต่ปัญญาอย่างหยาบๆ มาตลอด ที่ว่าละเอียดๆ นั้นเราเคยใช้มา แต่พอเวลากิเลสอย่างละเอียดแล้วเรายังจะเอาอย่างนั้นไปใช้ มันก็เข้ากันไม่ได้เลย ถ้ามันเข้ากันไม่ได้แล้วเราจะเอาอะไรไปฆ่ามันล่ะ เราจะเอาสิ่งใดไปฆ่ามัน เราจะเอาสิ่งใดไปพลิกให้อวิชชานี้มันหลุดออกไปจากใจ

ท่านพยายามของท่าน เห็นไหม ความละเอียดอ่อนถึง ๘ เดือน เวลาเข้าไปถึงมันจะไปพลิกฟ้าคว่ำดินระหว่างจุดและต่อม ขั้วของใจมันมี ๒ ขั้ว เหมือนกับมะพร้าว ๒ ขั้ว ขั้วดีและขั้ว เวลามันพลิกขึ้นมาจบสิ้นกระบวนการ โลกธาตุหวั่นไหว สั่นสะเทือนเลื่อนลั่นไปหมดเลย นั่นล่ะท่านก็เสวยวิมุตติสุขของท่าน

นี่คือความจริงของท่าน! ฉะนั้นเสียงธรรมของหลวงตานี้มันจะแหลมคม!
ชัดเจน! ตรงประเด็น! ฟุงเข้าสู่กิเลส! เพราะมันเป็นความจริง แต่เพราะพวกเรามันมี
ความจำ แล้วเราใช้ศักยภาพว่าเราเป็นลูกศิษย์ลูกหา

เราจะขอร้องว่า ถ้าสิ่งใดฟังไม่เข้าใจให้แขวนไว้ อย่าแก้ไข อย่าดัดแปลง อย่า
สันนิษฐาน วางไว้ก่อน เพราะเสียงธรรมของหลวงตานี้มีคุณค่ามาก! เพราะ
ประสบการณ์ของจิตที่ท่านได้ฝึกได้ฝนมา เป็นวิชาการ เป็นประสบการณ์อันยอดเยี่ยม!
แล้วท่านเทศนาว่าการไว้ มันมีคุณสมบัติ มีคุณค่ามหาศาล

หลวงตาท่านพูดเอง เพราะท่านเป็นเพื่อนกัน หลวงปู่มหาเจียนท่านจบ ๕
ประโยค ท่านเป็นเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา แล้วท่านลาออกจากการเป็นเจ้าคณะ
จังหวัดออกมาประพฤติปฏิบัติ ท่านจบ ๕ ประโยค ท่านเป็นเจ้าคุณด้วย ท่านมีการศึกษา
จบกระบวนการศึกษาถึง ๕ ประโยค แล้วท่านมีประสบการณ์ของท่าน หลวงตาบอกว่า
เวลาท่านลาออกแล้วท่านไปอยู่ที่บ้านโพน

ฉะนั้นลูกศิษย์ของหลวงตากับลูกศิษย์ของหลวงปู่มหาเจียนเป็นลูกศิษย์กลุ่ม
เดียวกัน เวลาลูกศิษย์ของหลวงปู่มหาเจียนท่านไปทอดผ้าป่าที่กาฬสินธุ์ก็นิมนต์หลวงตา
ไปด้วย หลวงตาท่านก็ไปนั่งฟัง เพราะท่านเป็นเพื่อนกัน ท่านเรียนหนังสือมาด้วยกัน แต่
หลวงตาพอจบ ๓ ประโยคแล้วท่านออกมาปฏิบัติก่อน ส่วนหลวงมหาปู่เจียนท่านเรียน
ต่อไปจนจบ ๕ ประโยค จนได้รับตำแหน่งเป็นเจ้าคณะจังหวัด แล้วท่านก็ลาออกมา
ประพฤติปฏิบัติ

หลวงตาท่านก็อยากจะฟังว่าหลวงปู่มหาเจียนท่านภาวนาไปถึงไหน เวลาไป
ทอดผ้าป่าเขาก็นิมนต์ให้ท่านเทศน์ ท่านก็นั่งฟังเทศน์อยู่ แล้วหลวงตาท่านบอกว่า “ที่
เทศน์มานี้คือเทศน์ปริยัติทั้งหมด เทศน์ออกมานี้เทศน์ออกมาจากการศึกษา มันไม่มีหลัก
ไม่มีเกณฑ์ในการปฏิบัติเลย” ท่านก็รอฟังอยู่ สุดท้ายแล้วท่านเป็นเพื่อนกัน ท่านก็ส่งลูก
ศิษย์ลูกหาหาหลวงตา เขาก็เอาเทปที่บ้านตาด เทปที่เป็นกัณฑ์เด็ดๆ หม้อจี้ๆ ที่แหลม
คม ชัดเจน ส่งไปให้หลวงปู่มหาเจียนท่านฟัง ท่านบอกว่าตอนกลางคืนท่านจะฟังของ
ท่านตลอด คุณว่าสิ่งนี้มันเป็นประโยชน์ขนาดไหน เวลาหลวงปู่มหาเจียนท่านฟังของ
ท่าน ถึงที่สุดท่านก็สิ้นทุกข์ของท่านได้ นี่เพราะอะไร เพราะสิ่งนี้มันมีคุณค่า

ฉะนั้นผู้ใดที่ไม่เข้าใจอย่าสันนิษฐาน ขอร้องให้เขว่นถึงนั้นไว้ เสียงธรรมของหลวงตามีคุณค่ามาก แล้วควรที่จะถนอมรักษาไว้ ต้นฉบับนี้ไม่ควรแก้ไข ไม่ควรเปลี่ยนแปลง ควรจะวางไว้ตามหลักเกณฑ์อันนั้น แล้วถ้าเราปฏิบัติถึงเราจะกราบ

หลวงตาท่านพูดว่า “ให้ภิกษุปฏิบัติไป ถ้าใครปฏิบัติแล้วยังคัดค้าน ยังไม่เห็นธรรมของท่านเป็นความจริงก็ให้ปฏิบัติไปก่อน ถ้าวันใดปฏิบัติแล้วเข้าถึงจุดนั้นจะมากกราบศพผม” จะมากกราบศพหลวงตา ฉะนั้นท่านทำทนายไว้แล้ว ฉะนั้นอย่าแก้ไข อย่าตัดแปลง เพราะมันมีคุณค่ามาก มันมีคุณค่าเพราะท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านมีความจริงของท่าน พวกเรามันไม่มีแล้วอ้างอิง

ดูเวลาเราออกมาเผยแผ่กัน ถ้าเผยแผ่ด้วยความไม่รู้หรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ มันก็จะทำให้อ่อนด้อยไป พอเราไม่รู้หรือเรารู้เท่าไม่ถึงการณ์เราก็เผยแผ่ไปตามมุมมองของเรา มันก็จะทำให้เสียงธรรมของหลวงตามันอ่อนด้อยไปเรื่อยๆ

เวลาเราแกะเทปกันแล้วมาพิมพ์เป็นหนังสือ แล้วก็บอกว่า “หลวงตาพูดอย่างนี้! หลวงตาพูดอย่างนี้!” ท่านก็พูดจริงๆ ธรรมะที่เข้มข้น แหลคม ชัดเจน ก่อนที่จะออกมาช่วยชาติตั้งแต่ประมาณปี ๒๕๔๐ ขึ้นไป หนังสือเล่มเก่าๆ เห็นไหม เรื่องเข้าสู่แดนนิพพาน, เข้าสู่แดนอวกาศของจิตของธรรม, แว่นส่องใจ, แว่นดวงใจ นี่ธรรมะชัดเจนมาก! ชัดเจนมาก แต่พอเวลาออกมาช่วยชาติแล้ว เพราะอะไร เพราะมันมีสังคม ในเมื่อสังคมมวลชนเข้ามาหาท่านมาก ต่างมีจิตนิสัยและอำนาจวาสนาแตกต่างกัน

เมื่อก่อนตอนท่านสอนพระเรา ท่านสอนพวกปฏิบัติ ท่านสอนด้วยข้อเท็จจริงเข้มข้น ไม่มีลูบหน้าปะจมูก จมูกขาดทั้งนั้น! ถ้าเข้าไปหาท่านนี่จมูกไม่เหลือ ขาดหมด! แต่เวลาท่านออกมาสังคม ออกมาช่วยโลก พอใครเข้าไปพูดธรรมะกับท่าน เห็นไหม ถ้าจะจมูกขาดมันก็จะทำให้สะเทือนกัน

ฉะนั้นธรรมะของท่าน ที่ท่านบอกว่าเป็นแกงหม้อใหญ่หรือเวลาที่ท่านแก้ไขปัญหาก็เหมือนกันมันเป็นการรักษาน้ำใจ การที่ท่านรักษาน้ำใจเพราะท่านไม่ทำให้มันรุนแรงใช่ไหม แล้วธรรมะที่รักษาน้ำใจกับธรรมะที่เป็นข้อเท็จจริงมันแตกต่างกันอย่างไร ฉะนั้นธรรมะที่รักษาน้ำใจนี้ ถ้าพวกเราเอามาพูดกันว่า “หลวงตาพูดจริงๆ นะ” ก็พูด

จริงๆ นะสิ แต่ธรรมะที่พูดเพื่อการรักษาหัวใจ กับธรรมะก่อนที่จะออกมาช่วยชาติมันแตกต่างกันอย่างใด ฉะนั้นการรักษาหัวใจนี้ ถ้าเราจะบอกว่า “หลวงตาพูดจริงๆ” แล้วเราก็อามาตีพิมพ์กัน อันนี้ถ้าตีพิมพ์ไป เห็นไหม ธรรมะที่มันเริ่มออกมาเป็นโลก ธรรมกับโลกมันจะเริ่มเข้ามาประสานกัน ฉะนั้นสิ่งนี้มันจะอ่อนด้อยไปเรื่อยๆ

เสียงธรรมที่เข้มข้นที่เทศน์สอนพระหรือที่เทศน์สอนต่างๆ ถ้าไม่รู้ย่อตันนิชฐาน ถ้าเขียนไปหรือเผยแพร่ไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์นี่ก็อันหนึ่ง แต่การเผยแพร่ไปด้วยมีเป้าประสงค์ การพิมพ์ การกระทำ เพื่อให้เข้ากับเจตนารมณ์หรือหมุ่คณะของตัวว่าสิ่งนั้นหลวงตารับรอง สิ่งนั้นหลวงตาเห็นด้วย นี่มันมีผลประโยชน์ทับซ้อน ถ้ามีผลประโยชน์ทับซ้อนมันก็ยิ่งเลวร้ายไปกว่าเดิม

คูสิ คุณเวลาที่เขาแก้ไขกัน ที่เขาบอกว่า “หลวงปู่มันท่านบอกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาลอยภาคทองคำขึ้นไป....”

ทำไมท่านถึงลอยภาคทองคำขึ้นไปล่ะ?

เขาบอกว่า “ท่านได้อุณาคามิแล้ว เพราะได้อุณาคามิภาคทองคำนี้มันถึงทวนน้ำขึ้นไป”

คูสิ! แล้วพูดด้วยนะว่าหลวงปู่มันพูด นี่มันสันนิษฐานเอา ถ้าจะบอกว่าหลวงปู่มันท่านพูดนี้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ด้วยการสันนิษฐานมันถึงทำให้หลักการคาดเคลื่อนกันไปหมดเลย มันจะเป็นไปได้อย่างไรว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าลอยภาคทองคำขึ้นไปนี้ท่านได้อุณาคามิแล้ว” แล้วบอกว่าหลวงปู่มันพูดด้วยนะ ในหนังสือมีไปคูสิที่เขาพิมพ์กัน นี่มันจะเป็นไปได้อย่างไร ในเมื่อพระพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรม ธรรมมันไม่มีแล้วอุณาคามิจะเอามาจากไหน ก็มันยังไม่มีธรรม

เหมือนเราไม่มีดั่งค์แต่เราบอกว่าเราซื้อรถมา ซื้อเครื่องใช้ไม้สอยมา เราไม่มีดั่งค์แล้วจะซื้อมาได้อย่างไรล่ะ นี่ก็เหมือนกันเราต้องหาดั่งค์ก่อนใช่ไหม เราต้องมีดั่งค์ก่อนเราถึงจะไปหาซื้อสิ่งใดมาได้ ถ้าเราไม่มีดั่งค์แล้วจะไปซื้ออะไร ก็ขโมยเขามาทั้งนั้น ปล้นเขามาทั้งนั้น แต่ไอ้เนี่ย บอกว่า “เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอธิษฐานแล้ว

ลอยถาดทองคำขึ้นไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอนาคามีแล้ว ถ้าไม่ได้เป็นพระอนาคามีก็จะไม่กล้าอธิษฐานว่าคืนนี้ถ้านั่งแล้วไม่สำเร็จจะไม่ลุก”

ไอ้โฮ.. มันไปใหญ่เลย นี่ไงสันนิษฐานเอา แล้วอ้างหลวงปู่มัน นั่นเขาอ้างหลวงปู่มัน แต่นี่หลวงตาของเราละ

สิ่งที่ไม่รู้ก็บอกว่าไม่รู้ สิ่งที่ทำไปนี่ทำไปด้วยความไม่รู้แต่มันก็กลับจะมาทำลายทำลายเรื่องความชัดเจน ความแหลมคม ด้วยประโยชน์ที่โลกเขาจะได้สิ่งที่ดึงมาจากที่ว่า หลวงตาเราประพฤติปฏิบัติมา การประพฤติปฏิบัติมาตั้งแต่ล้มลุกคลุกคลานมา แล้วประพฤติปฏิบัติมา ท่านมีประสบการณ์ของท่าน มันถึงพูดแล้วมันยังเข้าเป้า มันชัดเจน แหลมคม เข้าสู่กิเลส แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติกันเรามีกิเลสเต็มตัว แล้วเวลาเราจะเผยแผ่ด้วยเราก็อ้างอิงทั้งหมด เราดึงฟ้าต่ำ!

ครูบาอาจารย์ของเราสะอาดบริสุทธิ์ ครูบาอาจารย์ของเราเป็นที่เคารพบูชา แล้วเวลาเราจะเผยแผ่กัน เราเผยแผ่กันด้วยอะไร? ด้วยกิเลสของเรา แล้วก็อ้างอิงหลวงตา มันก็เหมือนปัจจุบันนี้ที่เขาอ้างพุทธพจน์กัน พุทธพจน์นี้ไม่เถียง แต่ไอ้คนอ้างพุทธพจน์ล่ะ พุทธพจน์คืออะไร แล้วก็พูดออกมาบอกว่าพุทธพจน์ว่าอย่างนั้น พุทธพจน์พูดอย่างนั้นจริงๆ หรือ? พุทธพจน์เวลาท่านพูดนะท่านพูดกับบุคคล ท่านพูดถึงกาลเทศะของคนที่ทำ ซึ่งมันแตกต่างแตกต่างกันไป ท่านพูดไว้มหาศาล กับใครก็ได้ กับนักปฏิบัติที่หยาบละเอียดอย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน เวลาหลวงตาพูดนี้พูดกับใคร ถ้าพูดกับนักปฏิบัติก็อย่างหนึ่ง แต่ที่นี้เวลาพูดก็อ้างอิงกัน มันมีเหตุผล คนที่เอาหนังสือมาพิมพ์นี้มันชี้หน้าไปสู่อุจจตุจุดหนึ่ง มันไม่เป็นความจริง ถ้าจะบอกว่าท่านพูดก็พูดจริงๆ แต่พูดเพื่ออะไรล่ะที่ท่านพูดออกมา เห็นไหม การรักษาหัวใจเพราะมันจะสะท้อนกัน มันสะท้อนโลกสะท้อนเขา แล้วถ้าสะท้อนแล้วคนๆ นั้นจะไม่มีกำลังใจ

ถ้าไม่มีกำลังใจ เวลาปฏิบัติไป ๑. ไม่มีกำลังใจ ๒. มันเป็นโทษกับเขาใหม่ มันเป็นโทษกับการทำความสงบของใจ การทำความสงบของใจมันไม่มีโทษนะ การทำความสงบของใจนี้จะทำอย่างไรก็ได้ให้มันสงบเข้ามา แล้วถ้ามีครูมีอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านจะแก้ไขของท่านเอง ถ้ามันสงบใช้ใหม่แล้วจะออกวิปัสสนาใหม่ ถ้ามันออก

วิปัสสนานี้มันจะเข้าสู่สัจจะ นี่ไงพระป่าพระกรรมฐานของเราถึงให้กำหนดพุทโธ ให้กำหนดอานาปานสติ หรือกำหนดอะไรก็ได้เพื่อให้จิตมันสงบเข้ามา ถ้าจิตมันสงบเข้ามาแล้วเราจะค่อยๆ แก่ใจกันไป นี่คือภาคปฏิบัติ

แต่ถ้าเวลาภาคปริยัติขึ้นมาเราจะวิตกกังวลไปหมดเลย “ก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดอย่างนี้” นี่พูดถึงชาวพุทธทั่วไป ทีนี้เราเป็นครอบครัวกรรมฐาน จะบอกว่าหลวงตาพูดอย่างนี้ แล้วต้องทำอย่างนี้ แล้วก็บังคับให้จิตเราเป็นไปตามที่ท่านบอกว่าต้องเป็นอย่างนี้ มันก็เป็นไปไม่ได้

หลวงตาท่านบอกนะ เรื่องอดอาหาร อันนี้ไม่ใช่เป็นการบังคับ อันนี้ไม่ใช่เป็นการสั่ง อันนี้ไม่ใช่เป็นการสอน อันนี้เป็นการพูดเล่าให้ฟัง เวลาหลวงตาท่านพูดถึงเรื่องอดอาหาร เห็นไหม ท่านบอกว่า “อันนี้ไม่ได้บังคับให้คนอดอาหาร อันนี้ไม่ได้สั่งให้คนอดอาหาร อันนี้เพียงแต่เอามาเล่าให้ฟัง เพราะผม (คือตัวท่าน) อดอาหารแล้วมันได้ประโยชน์มาก”

ท่านบอกว่า ท่านเคยนอนเวลาอยู่ที่เมืองจันทร์ วัดหนึ่งคือวัดของหลวงปู่ลีวัดอโศการาม ท่านอยู่ที่คลองกุ่ม วัดหนึ่งของหลวงปู่กงมาท่านอยู่ที่ทรายงาม เห็นไหม ที่ทรายงามเขาอดนอน แล้วที่คลองกุ่มเขาอดอาหาร หลวงตาท่านก็อยู่ที่นั่น ท่านบอกว่า ท่านก็ทั้งอดอาหารทั้งอดนอน แต่การอดนอนของท่าน ท่านบอกว่าอดนอนแล้วไม่ดี ไม่ดีหมายถึงว่าปัญญามันไม่เกิด มันเกิดแบบว่ามันคือไปหมดเลย แต่ถ้าอดอาหารแล้วมันจะชัดเจน มันจะดีมาก ท่านบอกว่าท่านถูกจริตกับการอดอาหาร

คำว่า “ถูกจริต” เห็นไหม รถดีเซลไปเติมน้ำมันเบนซินมันก็เป็นไปไม่ได้ รถเบนซินไปเติมน้ำมันดีเซล เครื่องมันก็เป็นไปไม่ได้ ฉะนั้นถ้ารถเบนซินมันเติมน้ำมันเบนซิน แล้วถ้าน้ำมันมีคุณภาพเครื่องยนต์จะแน่น เครื่องยนต์จะติดดีมาก รถยนต์ดีเซลเวลาเติมน้ำมันดีเซลที่มีคุณภาพมันก็จะไปได้ของมัน

การอดอาหารมันส่งเสริม เพราะท่านอดอาหารแล้วมันได้ประโยชน์ เพราะท่านได้ประโยชน์ของท่าน ท่านถึงบอกว่า “ท่านไม่ได้บังคับ แต่ถ้าใครทำแล้วได้ประโยชน์นี้ เราส่งเสริม ถ้าใครทำแล้วไม่ได้ประโยชน์ก็ทำทางอื่นก็ได้” นี่หลวงตาพูดนะ! เห็นไหม

มันเป็นไปไม่ได้ที่จะบอกว่าต้องอย่างนั้น! ต้องอย่างนั้น! มันเป็นไปไม่ได้หรอก เพราะคนภาวนาเป็นมันจะรู้ของมันว่าอะไรเป็นอะไร

ฉะนั้นเสียงธรรมของหลวงตาเป็นสิ่งที่มีความประโชชน์ ก็ต้องให้มันเป็นตามข้อเท็จจริงกับผู้ที่จะใช้ประโยชน์ ใช้ประโยชน์ได้จริงๆ นะ แม่น้ำสายหนึ่ง เห็นไหมไหลไปตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนปลายน้ำ แม่น้ำทั้งสายเลยมันให้ความชุ่มชื้น ให้กับชุมชน ให้อาชีพเกษตรกรรมเขาจะได้แหล่งน้ำนั้น อาชีพประมงเขาจะได้ทำประมงในแม่น้ำนั้น แม่น้ำนั้นเขาเอาไปทำอุตสาหกรรม แม่น้ำนั้นเขาเอาไปทำน้ำดื่ม แม่น้ำนี้จะให้ประโยชน์มหาศาลเลย

เสียงธรรมของหลวงตานี้มีประโยชน์มากๆ มีประโยชน์มากๆ แล้วผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันมีหลักมีเกณฑ์ขนาดไหน เริ่มต้นถ้าผู้ปฏิบัติยังอ่อนด้อยอยู่เราก็ฟังมาเพื่อเป็นกำลังใจ ได้ฟังเทศน์หลวงตาแล้วมันจะมีการฮึกเหิม มันจะมีกำลังใจ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติได้ระดับของสมาธิ ถ้าได้ฟังธรรมที่ว่าท่านออกธรรมาภิบาลอย่างไร มันก็จะได้ประโยชน์ ถ้าผู้ที่ปฏิบัติถึงสภิกขาคามี อนุคามินีฟังให้ดีๆ ฟังอันที่ว่าหม้อจืดๆ นั้นล่ะ มันจะได้ประโยชน์กับผู้ประพฤติปฏิบัตินั้น

ฉะนั้นต้องวางไว้ให้เป็นตามความเป็นจริง อย่ามีอคติ ถ้าอคติก็เรื่องหนึ่ง ถ้าแบบว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ไม่ดีเตียน แต่ดีเตียนผู้ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ทำอะไรเพื่อผลประโยชน์กับหมู่คณะของตน แล้วพยายามจะคัดแปลงแก้ไข พิมพ์หนังสือให้บอกว่าหลวงตาท่านสอน! หลวงตาท่านพูด! หลวงตาท่านพูด!

พูดจริงๆ แต่พูดด้วยการรักษาน้ำใจหรือพูดด้วยอุบายอะไร เพราะอุบายที่เราจะสอนคนมันมีอุบายตั้งมหาศาล ถ้าเป็นความจริงมันต้องมีข้อเท็จจริง ไม่ใช่หลวงตาท่านให้คะแนนแล้วว่าจะเป็นอย่างนั้นๆ มันมีเทคนิค สกฐ นี้อตนะเกลิยช้ายมันก็เข้ากับเกลิยช้าย เกลิยชวาก็เข้ากับเกลิยชวา ถ้าเป็นนีอตหยาบมันก็ต้องนีอตหยาบทั้งตัวผู้ตัวเมีย มันถึงจะเข้า มันถึงจะได้ประโยชน์ ถ้านีอตละเอียดมันก็ต้องเป็นนีอตละเอียดถึงจะเข้ากัน โดยข้อเท็จจริงถูกต้องไหม

ในการภาวนา เวลาพูดธรรมะออกมามันจะเข้ากันได้ นีอตละเอียดมันก็ต้องหัวละเอียดทั้งตัวผู้ตัวเมีย มันก็จะเข้ากันเพราะมันจะใช้ประโยชน์ได้ ถ้านีอตหยาบไปเข้า

กับน้ำตละเอียด ตัวผู้ตัวเมียแตกต่างกันมันจะใช้ประโยชน์ได้ไหม ธรรมะที่ออกมาจากใจ ธรรมะที่ออกมาจากความเป็นจริง มันจะเข้าสู่สัจจะความจริง มันพิสูจน์ตรวจสอบได้ทั้งนั้น ฉะนั้นการพิสูจน์ตรวจสอบ ก็พิสูจน์ตรวจสอบจากการแสดงออก

“ศีล” เราจะรู้ได้ก็ต่อเมื่อเราอยู่ด้วยกัน เพราะว่าความอยู่ด้วยกันทุกวันๆ มันเห็นกิริยา เห็นการกระทำ

“ธรรม” จะรู้ได้ก็ต่อเมื่อแสดงออก หลวงตาท่านบอกว่า “ใครเทศน์ก็คือเปิดหัวออก” ฉันทมีเท่านี้ ความรู้ความเห็นของฉันทมีเท่านี้ ถ้าไม่รู้แล้วพูดออกมาถึงๆ ปลายๆ ไม่มีสิ่งใดชัดเจน งามๆ ปลายๆ อ้างว่าหลวงตาบอกหลวงตาสอน แต่ไม่เข้ากันเลย เป็นไปไม่ได้เลย

แต่หลวงตาท่านเป็นความจริงเพราะท่านประพฤติปฏิบัติมา หลวงปู่มันท่านบอกไว้ “ให้หมูกณะปฏิบัติมานะ แล้วถ้าจิตเป็นอย่างใดผู้เฒ่าจะแก้วะ” ผู้เฒ่าคือตัวหลวงปู่มัน ท่านจะแก้จิต ในการประพฤติปฏิบัติ เพราะหลวงปู่มันท่านสมบุกสมบันมามาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบุญญาธิการมามาก เวลาตรัสรู้เองโดยชอบ ท่านก็ต้องตรัสรู้เองโดยชอบด้วยบุญญาธิการของท่าน หลวงปู่มันท่านก็ได้สร้างบุญญาธิการของท่านมามาก ฉะนั้นเวลาท่านสละพุทธานุภาพแล้วออกมาคั่นคว่ำ เป็นสาวก-สาวกะ แต่พอท่านปฏิบัติแล้วท่านจะมีเครื่องมือของท่านเยอะมาก

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาจิตสะอาดนี้ก็สะอาดเหมือนกัน แต่มีเครื่องมืออีกไหม หลวงปู่มันมือภิญญา ๖ หลวงปู่ตื้อมือภิญญา ๖ หลวงปู่มันกับหลวงปู่ตื้อเวลาท่านจะใช้งานกัน เห็นไหม ท่านรู้ท่านเห็นสิ่งใด ท่านจะให้หลวงปู่ตื้อไปพิสูจน์ตรวจสอบ ถ้าจะบอกว่าหลวงปู่มันมือภิญญา ๖ จะเอาอะไรมาเป็นหลักฐาน ก็หลวงปู่ตื้อกับหลวงปู่มัน เป็นหลักฐาน

ฉะนั้นหลวงปู่มันท่านมีเครื่องมือของท่านมาก แล้วท่านใช้เครื่องมือนี้เพื่อประโยชน์กับการสั่งสอน อภิญญาแก้กิเลสไม่ได้ หลวงปู่เจี๊ยะเป็นคนถามหลวงปู่มันเองว่า

“อภิญญาแก้กิเลสได้ไหม?”

หลวงปู่มั่นบอกว่า “ไม่ได้!”

แล้วหลวงปู่เจี๊ยะก็ยิ่งถามท่านว่า “ไม่ได้แล้วหลวงปู่มั่นฝึกทำอภิญญา ๖ ทำไม่?”

ท่านบอกว่า “ฝึกอภิญญา ๖ มาเป็นเครื่องมือสั่งสอนคน”

ฉะนั้นเวลาพระที่อยู่กับท่านคิดนอกกรอบ คิดนอกกรอบ คิดเรื่องเหลวไหล ท่านก็จะเตือนทันที ท่านรู้ของท่าน แต่อันนี้ไม่ใช่ธรรมะ ไม่ใช่สังขารม ถ้าสังขารมก็คือ ศิลปสมาธิ ปัญญา ความคำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ อันนั้นมันเป็นการชำระกิเลส

เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านทำของท่านมา เป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา วิธีการสั่งสอนของท่านเพื่อให้เข้าสู่สังขารความจริง ถ้ามันเข้าสู่สังขารความจริง มันจะเป็นประโยชน์กับสังคม เป็นประโยชน์กับโลก

แม่น้ำสายหนึ่งให้ประโยชน์กับสังคมมหาศาล เสียงธรรมของหลวงตาจะเป็นประโยชน์กับชาวพุทธมหาศาล ชาวพุทธควรจะช่วยกันถนอมรักษาไว้เพื่อให้เป็นประโยชน์ พระหรือครูบาอาจารย์ระดับนี้จะมาเกิดบ่อยๆ หาไม่ได้ ฉะนั้นครูบาอาจารย์ท่านเกิดของท่านมา แล้วท่านได้สร้างประโยชน์ไว้กับสังคมมหาศาล แล้วท่านได้ทิ้งร่องรอย เสียงธรรมของหลวงตานี้มันเป็นเทคนิค มันเป็นอริยสังข์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สิ่งนี้เป็นหัวใจของศาสนา ผู้ที่ปฏิบัติธรรมเข้าไปรู้ตามความเป็นจริง หลวงตาของเราท่านประพฤติปฏิบัติมาด้วยมีหลวงปู่มั่นคอยชี้แนะ คอยบังคับ คอยแก้ไข จนจิตใจของท่านมีความรู้จริง ฉะนั้นเวลาท่านแสดงออกมา มันถึงแหลมคมและชัดเจนมาก!

แต่ปัจจุบันนี้โลกเราอ่อนแอ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจะเอาแต่ความสะดวกสบาย ชุบมือเปิบ อยากให้เป็นไปอย่างที่เราปรารถนา แล้วพอไม่ได้ก็เหมือนกับหมาเอาหนึ่งเสื่อมาห่ม เอาเสียงธรรมของหลวงตามาแล้วบอกว่าเป็นลูกศิษย์ลูกหา แล้วก็แสดงออกเหมือนกับท่าน มันเหมือนไม่ได้ เสื่อเวลามันคำราม มันคำรามออกมาด้วยเสียงของมัน มันกระหึ่มไปหมดเลย หมามันห่มหนึ่งเสื่อ แล้วมันพยายามจะหาให้เหมือนเสื่อ มันเข้าไปไม่ได้หรอก มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้

ฉะนั้นถ้ามันเป็นไปไม่ได้หรือสิ่งใดก็แล้วแต่ เราจะขอรับรองว่าสิ่งที่มีคุณธรรมนี้ ถ้าเรายังรู้ไม่ได้ เราก็ไม่ควรเอามาเป็นสินค้า เอามาเพื่อเป็นเรื่องโลกๆ ไป เราต้องวางไว้ตามความเป็นจริง แล้วเราจะเผยแพร่กันอย่างใดก็ควรเผยแพร่ไปตามข้อเท็จจริงนั้น

แล้วสิ่งที่ว่าหนังสือที่พิมพ์มานี้มันผิดตรงไหนล่ะก็มันเป็นข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงนี้มันเป็นการภายใน ข้อเท็จจริงนี้พูดออกมาเพื่อการให้กำลังใจ การให้กำลังใจกับการประพฤติปฏิบัติจนรู้จริงขึ้นมามันคนละเรื่องเดียวกันนะ

ดูสิดูพ่อแม่ที่มีลูกหลายๆ คน เวลาถูกทำลึงใจมา เราต้องการให้ลูกเราเดินตามช่องทางนั้น เราก็พยายามจะให้กำลังใจ เราพยายามส่งเสริม พยายามยกยอให้เด็กมันเข้าไปสู่เป้าหมายนั้นอันนี้ก็เหมือนกัน เวลาท่านพูดด้วยการรักษาน้ำใจ พูดเพื่อประโยชน์ คำพูดอย่างนี้ถ้าวิถิภาวะของคนทำหนังสือ วิถิภาวะของคนเผยแพร่มันอ่อนด้อยขนาดนี้ มันก็จะเผยแพร่ธรรมที่เป็นตลาด เป็นโลก เป็นการรักษาน้ำใจ แต่มันไม่ได้เผยแพร่ธรรมที่เป็นอริยสัจ ไม่ได้เผยแพร่ธรรมที่เป็นความแหลมคม ชัดเจน เพื่อเข้าไปชำระกิเลส

เห็นไหม โรงพยาบาลโรงหนึ่ง ยาในโรงพยาบาลนั้นมันก็มีหลากหลายตั้งแต่ยาพื้นๆ ยาแดง ยาแก้ลมต่างๆ ที่เราไม่ต้องเข้าโรงพยาบาลเราก็มี แต่เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยรุนแรงมันก็ต้องใช้ยาที่มีคุณภาพ ยาที่หาได้ยาก ธรรมของหลวงตาเราก็เหมือนกัน มันมีหลากหลาย แต่ถ้าเราใช้แต่ความเป็นตลาดเพื่อการเอาใจ เพื่อชักนำ เพื่อผลประโยชน์เพื่ออะไรหลายๆ อย่าง อันนี้มันจะทำให้เสียหายไป ธรรมของหลวงตามันชัดเจนได้ เพราะท่านประพฤติปฏิบัติจริง ท่านรู้จริงของท่าน มันก็เลยแหลมคม ชัดเจน ตรงประเด็น เข้าสู่กิเลส

ถ้าเราจะเผยแพร่ต่อไปเราควรจะทำใจของเรา เราประพฤติปฏิบัติให้รู้จริงก่อน ถ้ารู้จริงเราก็จะควบคุมแล้วจะทำให้ไม่เสียหายได้ แต่ถ้าไม่รู้จริงแล้วเรามีหน้าที่ละ ถ้ามีหน้าที่ก็จะต้องทำให้มันเป็นตามความเป็นจริง ให้มีเจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์ เจตนาสำคัญนะ เพราะถ้าเจตนาไม่สะอาดบริสุทธิ์มันก็จะทำเข้ากับกิเลสของตัวเอง แล้วถ้ายังมีผลประโยชน์เข้ามา มันก็เลยมีความเสียหายไปหมด

นี่พูดด้วยความวิตกกังวล ถ้าจะบอกว่าเรื่องมันยังไม่มียุติ พูดไปทำไม เราก็จะบอกว่าวันนี้ขอพูด ขอพูดไว้เพื่อเป็นประโยชน์กับหมู่คณะ เพื่อเป็นประโยชน์กับเสียงธรรมของหลวงตา เพราะเสียงธรรมของหลวงตาได้สร้างพระมามาก เสียงธรรมของหลวงตาได้สร้างประโยชน์กับชาวโลกมามาก ฉะนั้นพูดเพราะเห็นคุณค่า อยากให้สิ่งนี้มีความยั่งยืนอยู่กับสังคม อยู่กับเราตลอดไป เอวัง